

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

AFDELING VERBINDINGEN
s-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
TEL Nos: 180309; 184000/284

REFERENTIE No:	4987
INFORMATIEKOPIE:	m t s dgpz z doa dio gs mp z.e. bot

ONTVANGEN CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:
25 april 1962

BESTEMD VOOR:
min. v. b.z.

Dir./Afd.:	<i>stev</i>
Visie:	
Ag. No:	<i>60986-3760</i>
Dossier	<i>912.13 NMF/ev. ond. N-5</i>
DATUM VAN AFZENDING:	24 april 1962

AFKOMSTIG VAN: Washington
informatie kopie bezend aan: new york (voor mr schurmann
persoonlijk)

AFGESCHREVEN

373485

ZEER GEHEIM

PARAAF/OPM:

r m c driehonderdzevenenveertig
 bij mijn onderhoud met rusk van hedenmorgen waren
 tevens aanwezig deputy ass secretary for european
 affairs tyler kma deputy ass secretary for far eastern
 affairs rice kma hoofd swiss beneluxs desk stone kma
 alsmede schiff en huydecoper stp

ik heb inleidend opgemerkt dat ik mij ervan
 bewust was dat de v s vele gewichtige problemen te
 behandelen had en dat n n g daarbij niet tot de grootste
 behoorde kma doch dat in nederland dit een probleem
 van de allereerste orde was stp met name omdat het
 vele verantwoordelijke nederlanders kma in het kabinet
 en daarbuiten kma voor ernstige gewetensvragen stelde
 in verband met de verplichtingen die wij op ons genomen
 hadden stp daarnevens heb ik gewezen op de noodzakelijkheid
 van het vinden van een regeling die aanvaardbaar zou
 zijn voor de papoea s stp

wij wensen een vreedzame oplossing kma doch deze
 moet tevens quo honorable unquo zijn stp voorts streven
 wij naar een normalisering van de betrekkingen met
 indonesia kma niet slechts in het belang van deze
 twee landen doch ook in algemeen belang stp

het laatste voorstel van bunker kma zoals gisteren
 aan mij aangeboden kma leverde nog geen aanvaardbare
 basis omdat wij onzerzijds daarbij onvoldoende wisten
 waaraan wij toe waren stp tegenover de duidelijk omschreven
 verplichting onzerzijds om in beginsel in te stemmen
 met een indonesisch tussenbestuur stond als ontbindende
 voorwaarde een vage formulè die alleen bepaald werd
 door de waarde welke diende te worden toegekend aan het
 woord quo adequate unquo stp voorts waren de andere
 tekortkomingen in het ontwerp bunker nog niet weggenomen

ZEER GEHEIM

1 Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden
 tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

2 Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend
 door de afdeling Verbindingen worden v. g. d.

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht
 per telefoon worden gesproken.

4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

-2-

Ref. No.: 4987

Rubricering: **ZEER GEHEIM**

daar naar amerikaanse mening al deze onduidelijkheden aan de conferentietafel konden worden opgehelderd kma was het nodig dat wij tevoren een meer nauwkeurig beeld kregen van wat de amerikanen meenden dat redelijke voorwaarden onzerzijds zouden zijn en van de punten waarop zij ons in het verder verloop van deze zaak zouden steunen stp ik noemde daarbij een aantal onderwerpen kma zoals de u n security force kma de verkregen rechten van de bevolking kma politieke vrijheden stp ook over de basis waarop v n participatie zou moeten worden gegrondvest kma was in het ontwerp geen enkele aanwijzing te vinden stp het was voor ons van groot belang te weten hoe de v s over al deze vraagstukken dacht voordat wij de besprekingen zouden hervatten kma zodat wij niet tijdens het overleg in een situatie zouden geraken waarbij de v s ons t a v onze minimum eisen nopens quo adequate garanties unquo in de steek zou laten rusk antwoordde hierop dat voor de v s het probleem n n g verre van een onbelangrijke kwestie was kma gezien al de tijd die de president en hijzelf daaraan in de laatste maanden hadden besteed kma welke in de buurt kwam van de tijd in beslag genomen door vraagstukken als berlijn en proefeksplosies stp rusk meende dat in dit stadium door de amerikanen geen antwoord kon worden gegeven op de door mij gestelde vragen stp indien men deze weg zou inslaan zou men vervallen in vooronderhandelingen tussen nederland en de v s voorafgaande aan de onderhandelingen met indonesie stp rusk kon mij zelfs niet een persoonlijke indruk van zijn inzichten omtrent de door mij aangestipte punten geven omdat hij geen beeld had gekregen van wat wij terzake in het hoofd hadden stp daarbij kwam dan nog dat het innemen van een positie in deze van amerikaanse zijde onverenigbaar was met de rol van neutrale derde kma die de amerikanen thans bij het geheime vooroverleg speelden stp

in het plan bunker was slechts gepoogd om een opsomming te geven van de punten die in het vooroverleg en in de onderhandelingen zouden moeten worden besproken stp naar de mening van rusk konden alle door mij opgesomde onderwerpen ter sprake komen binnen het raam van de formulering van het stuk van bunker stp

rusk wees er daarop op dat in de formulering van bunker alle passages conditioneel waren geformuleerd kma hetwelk aangaf dat kma indien over het geheel overeenstemming werd bereikt kma deze of gene partij een bepaalde verplichting op zich zou nemen stp het stuk bunker was bepaald niet een ontwerp voor overeenkomst kma dit bleek ook uit de kop die aan de tweede editie was gegeven stp

ZEER GEHEIM

-3-

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie richtlijnen).

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

Ref. No.: 4987

ZEER GEHEIM

-3-

Rubricering:

ik heb erop gewezen dat de eerste editie gesproken had van een overeenkomst stp tyler merkte in dit verband op dat destijds inderdaad gedacht was aan een overeenkomst doch slechts een overeenkomst tot weder bijeenkomen ter bespreking van de in het document aangegeven punten stp

rusk trok daarop de vergelijking met het vooroverleg met de russen over berlijn stp ook daar waren principiële punten aanwezig die een formeel onderhandelen onmogelijk maakten stp zo hadden de russen nog steeds niet in beginsel ingestemd met de handhaving van westerse troepen in berlijn stp zolang de russen op dit en dergelijke punten niet in beginsel toegeeflijk bleken was er geen basis voor onderhandelingen stp de fransen hadden daarom het standpunt ingenomen dat niet met de russen gesproken moest worden voordat een basis voor overleg was bereikt stp naar de mening van rusk kon zulke een basis voor onderhandelingen slechts gevonden worden door de mening van de andere partij in informele gesprekken af te tasten stp naar zijn mening lag de toestand in de kwestie nieuw guinea geheel gelijk

ik heb daarop aangevoerd dat rusk s stelling niet geheel opging omdat in de nieuw toegevoegde zin gesproken werd van quo agree unquo en niet van quote would agree unquote zoals overal elders in het stuk stp naar de mening van mijn gesprekspartners maakte dit geen verschil aangezien in de rest van de zin een en ander wederom duidelijk conditioneel werd gemaakt

naar de mening van rusk bond dit papier ons tot niets anders dan tot een voortzetting van het gesprek stp de daarin aangeduide punten omvatten alles wat wij ter tafel zouden willen brengen zodat er voor ons geen enkel bezwaar leek te bestaan om aan de hand van dit document het gesprek te hervatten stp de aanvaarding door indonesia van de onlangs toegevoegde passage betekende voorts een belangrijke concessie aangezien de indonesiers hier voor het eerst duidelijk hadden aangegeven in beginsel het zelfbeschikkingsrecht te erkennen stp rusk meende dan ook dat het in ons belang was zo spoedig mogelijk het geheime vooroverleg aan de hand van het voorstel bunker te hervatten teneinde aldus te kunnen vaststellen of een basis voor formele onderhandelingen aanwezig was stp

ik heb daarop gevraagd of het de indruk van rusk was dat de indonesiers thans bereid waren om alle in dit document aangegeven punten meer diepgaand te bespreken en niet langer kma zoals in de eerste ronde kma alleen maar gemachtigd zouden zijn te overleggen over een agenda voor de overdracht stp rusk bevestigde

ZEER GEHEIM

-4-

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie richtlijnen).

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

Ref. No.: 4987

-4-

Rubricering: **ZEER GEHEIM**

dat naar zijn mening inderdaad verwacht mocht worden dat de indonesiers over alle punten zouden willen Spreken stp slechts aldus kon worden nagegaan of een basis voor onderhandelingen bestond stp

rusk herhaalde aan het slot nogmaals dat voortzetting van het vooroverleg volgens de door hem aangegeven lijnen ons tot niets bond stp hij kon zijnerzijds evenwel niet treden in een verdere uitwerking zijdens state van de verschillende door ons aangegeven essentiële punten stp dit zou eventueel slechts overwogen kunnen worden indien wij wensten dat amerika zijn rol van neutrale derde partij zou opgeven stp

ik heb mij uiteraard zeer gereserveerd tegenover dit alles uitgelaten en rusk geen enkele aanwijzing gegeven waaruit hij de conclusie zou kunnen trekken dat wij bereid zijn thans wederom met de indonesiers in geheim vooroverleg aan tafel te gaan zitten stp hk uw tweehonderdvierentwintig bereikte mij na terugkeer ter kanselarij slhk

het bovenweergegeven gesprek overwegende meen ik u te moeten aanbevelen om het amerikaanse voorstel tot voortzetting van het overleg aan de hand van het door bunker geproduceerde stuk niet af te wijzen stp door rusk is thans heel duidelijk aangegeven dat in de amerikaanse lezing van de betekenis van het woord quo on the basis of unquo niet meer moet worden verstaan dan quo aan de hand van unquo stp in hun denkwijze heeft deze term niet de meer stringente betekenis die wij in het nederlands daaraan toekennen stp derhalve zien de amerikanen niet dat wij ons tot iets gebonden zouden achten indien wij het gesprek over de in het document aangeduide punten zouden entameren stp dit zou er dus op neerkomen dat wij de draad oppakken waar deze met het vertrek van malik is afgebroken stp

in het licht van de betekenis die de amerikanen toekennen aan het document bunker is het niet te verwachten dat zij na de daarin blijkens mijn driehonderdzeven enveertig aangebrachte amendementen kma nog verdere wijzigingen zullen aanbrengen stp

bovendien zou verder aandringen op wijzigingen het risico met zich medebrengen dat het document juist het verbindend karakter gaat krijgen dat wij daaraan willen onthouden stp

uiteraard kan onzerzijds niet worden ingegaan op de amerikaanse suggestie dat zij zouden ophouden te spelen als quo derde unquo stp sedert het wegvallen van de britten als onze vertegenwoordigers in djakarta hebben wij nog slechts een kanaal waarlangs wij een

ZEER GEHEIM

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (z. -lijnen).

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

Ref. No.: 4987

-5-

Rubricering: **ZEER GEHEIM**

vreedzame oplossing met indonesie kunnen nastreven kma te weten dat van de amerikanen stp indien wij deze brug thans afbreken en de Amerikaanse medewerking aldus verspelen zullen wij nog in een ongunstiger positie geraken stp immers het is duidelijk dat de amerikanen uit hun eigen belang zullen blijven streven naar een voorkoming van een oorlog in n n g stp in hun huidige positie van derde moeten zij de redelijkheid verdedigen kma aangezien de v n kma door middel van de rapportage aan u thant kma als het ware over hun schouder meeleeft bij alles wat zij in de besprekingen ondernemen stp anders ligt het met de Amerikaanse acties buiten de besprekingen kma zoals de acties via state sedert drieëntwintig maart kma waarover geen rapport aan u thant behoeft te worden uitgebracht stp in dit licht bezien zou een beëindiging van deze tussenfase en een spoedigste hervatting van het overleg dus ons voordeel zijn stp daarbij komt dat naar mijn vaste overtuiging de tijd niet voor ons werkt stp

van roijen 349.

ZEER GEHEIM

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie richtlijnen).